

OP – POP – POST. Maire Gullichsen ja modernismi -sarja

10.02- 27.05.2012 Projektihuone

Näyttelyn taiteilijat: Olle Baertling, Pekka Jylhä, Jorma Hautala, Ville Kirjanen, Jarmo Mäkilä, Eino Ruutsalo, Kimmo Sarje, Marianna Uutinen, Sam Vanni ja Victor Vasarely

Näyttely tuo esiin modernismin murroskausia op-, pop- ja postmodernin taiteen kautta. Valitut teokset liittyvät joko ajallisesti kyseisiin taidesuuntauksiin Suomessa, tai niissä on tunnistettavissa tyyllillisiä piirteitä kyseisistä taidevirtauksista. Pop-taiteen, käsitetaiteen ja feministisen taiteen pohjalle rakentuvassa postmodernissa taiteessa konkretismi ja op-taide näkyvät lainaamisena, leikittelyn ja ironisoinnin kohteena. Näyttelyyn on Maire Gullichsenin taidesäätiön kokoelman teosten rinnalle poimittu teoksia Porin kaupungin taidekokoelmasta sekä taidemuseon tallennekokoelmista.

Victor Vasarely (1908-1997) ja **Olle Baertling** (1911-1981) lukeutuvat konkretistisen taiteen merkittäviin johtohahmoihin. Vasarelyn ja Baertlingin taide vaikutti op-taiteeseen, jonka syntyjuuret ulottuvat Albersin väriteorioihin ja Bauhausin optisiin kokeiluihin. Op-taide ammensi konkretismin perinteestä, jonka mukaan teos rakentuu väreistä ja yksinkertaisista muodoista, tasoista. Op-taiteen tavoitteena oli liikeilluusion luominen maalauspinnalle. Värähteleviä, optisia illuusioita tavoiteltiin viivojen jännitteiden, pintojen, sommittelussa toistettujen geometrysten muotojen ja väririnnastusten avulla. Victor Vasarely vaikutti Sam Vannin (1908-1992) taiteellisiin päämääriin 1950 - 60-luvuilla. Modernisteihin lukeutuva **Jorma Hautala** (1941) soveltaa maalauksessaan *Suuri Fragmentti I* (1980) läpikuultavia päällekkäisiä väripintoja luodakseen tilallisen liikkeen illuusion.

Op-taiteen suosio vaikutti monin tavoin populaarikulttuurin kuvastoon ja tehokeinoihin, kuten vaatekuoseihin ja levynkansigrafiikkaan. Sen aikalainen pop-taide otti käyttöönsä populaarikulttuurista tutun kuvaston, kuten sarjakuvat ja mainokset, ja hyödynsi arjen kuvastoa ja esineistöä yleisemminkin. Pop-taiteen aikakausi jäi Suomessa varsin lyhyeksi, mutta sen myötä taiteilijat ottivat arjen uudella tavalla käsittelyynsä. Pop-taide raivasi tietä postmodernin kulttuurikäsitteen synnylle ja monille nykytaiteen ilmiöille. **Jarmo Mäkilä** (1952) käyttää maalauksessaan *Bdam* (1979) pop-taiteesta tuttua kuvastoa. Teoksessa näkyy pop-taiteelle tunnusomainen aiheen käsittely; sarjakuvamaisuus sekä pyrkimys epäpersoonalliseen maalausjälkeen tasaisilla ja kirkkailla väripinnoilla.

Postmodernismi ei ole taiteen tyyliä. Se kuvaa uudenlaista asennetta edeltävän modernismin ehdottomuutta kohtaan. Postmoderni taide on moniarvoista ja -tulkintaista. Taiteilijat omaksuivat vapauden hyödyntää taiteen historiaa, mikä varsinkin Suomessa on heijastunut kuvallina-ajatteluna. **Kimmo Sarjen** (1951) taide tunnetaan teoksista, jotka pureutuvat mm. taiteen modernismin ja politiikan myytteihin. Näyttelyssä esillä olevat *Triptyykki* (1993) ja *Diptyykki* (1996) kommentoivat taiteen historiaa lainaamalla ja yhdistämällä antiikin Kreikan pylväsjärjestelmän korinttilaisen kapiteelin sekä amerikkalaisen ekspressionistin Barnett Newmanin teoksille tunnusomaisen pystyraidoituksen. **Marianna Uutinen** (1961) parodioi modernismin maskuliinisuutta teatraalisten ja ylitsepursuavien eleiden kautta. Nuoren nykytaiteen tekijän **Ville Kirjasen** (1984) veistos kommentoi rohkein muodonmuutoksin antiikin kuvanveistoa ja palauttaa pop-taiteesta muistuttavaa kuvastoa ja värimaailmaa nykypäivään. Teos on taiteilijan omistuksessa.

Lisätiedot näyttelystä:

Mirja Ramstedt-Salonen, mirja.ramstedt-salonen@pori.fi / 044 701 1119.

Anni Venäläinen, anni.venalainen@pori.fi / 044 701 7601.

PORIN TAIDEMUSEO. Eteläranta. 28100 Pori. www.poriartmuseum.fi